СЕНТЯБР
22
1938 во
№ 130 (914)
ДОНЫС 10 УР

Став странаясса пролетарийяс, ӧтувтчӧй!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЕДЗӦНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

ПАСКӦԁНЫ ПІОԋЕРЈАСЛЫԍ САМОԃЕЈАԏЕԉНОԍТ

Піоԋерскӧј организацiја ӧтувтӧ міллiонјасӧн сӧветскӧј чеԉаԃӧс. Ԍӧкыԁ аԇԇыны сещӧм ԃетінкаӧс ԁа ԋывкаӧс, меԁ сiјӧ ԁошкоԉнік лiбӧ первоклассԋік, коԁі еԍкӧ ез мечтајт лоны піоԋерӧн. Чеԉаԃ бура тӧԁӧны, мыј піоԋерскӧј отр'аԁ—сiјӧ асланыс, ԃетскӧј организацiја, кӧнi піоԋерјас чувствујтӧны аԍнысӧ кӧԅајеваӧн ԁа кӧнi поԅӧ гажаа ԋојччыны, тӧԁмавны уна інԏереснӧјӧс, јонмӧԁны асԍыныс вынјассӧ, аԇԇыны јортнога отсӧг. Асланыс ԃружнӧј среԃаын чеԉаԃ аԍныс ԁумајтӧны уна увԉекаԏеԉнӧј ԃелӧјас, пӧртӧны олӧмӧ асԍыныс бур кӧсјысӧмјас.

Асланыс піоԋерјаслӧн творческӧј самоԃејаԏеԉноԍт ԁа акԏівноԍт—најӧс коммуԋісԏіческӧја воспiтајтӧмын вынјӧра среԁство. Сӧветскӧј пеԃагогiкалӧн важнӧј особенноԍтјасыԍ ӧԏі, коԁі торјӧԁӧ сiјӧс быԁԍiкас мукӧԁјасыԍ прiнцiпiаԉнӧја, буреԍ сыын і ем, мыј сiјӧ поԁулавԍӧ асԍыныс чеԉаԃлыԍ общественнӧј сознаԋiјесӧ развiвајтӧм вылын, најӧ самоԃејаԏеԉноԍт ԁа организацiја вылын. Оз поԅ сорԋітны коммуԋiзм вӧсна буԁушщӧј бојецлыԍ воԉевӧј характер воспiтајтӧм јылыԍ ԁа шыбытны бокӧ коммуԋісԏіческӧј воспiтаԋiјелыԍ сещӧм вынјӧра среԃство, кыԇі асԍыныс чеԉаԃлыԍ общественнӧј самоԃејаԏеԉноԍтсӧ.

Комсомол, коԃлы парԏiја, сылӧн Сталінскӧј Центраԉнӧј Комiԏет ԁӧверајтӧны піоԋерскӧј ԁвiжеԋiјеӧн веԍкӧԁлӧм, ԁолжен кужӧмӧн веԍкӧԁлыны чеԉаԃлыԍ самоԃејаԏеԉноԍт. Но уна комсомоԉскӧј организацiјајас вуԋӧԁӧны ВЛКСМ программалыԍ требоваԋiје, коԁi објазывајтӧ комсомоԉецјасӧс нуӧԁны уж школаын ԁа чеԉаԃ пӧвсын. Ӧткымын комсомоԉскӧј работԋiкјас пыр ԋӧшта мӧвпалӧны огранiчiвајтны піоԋерјаслыԍ самоԃејаԏеԉноԍт сӧмын таԋецјасӧн, јӧктӧмјасӧн ԁа быԁԍiкас „оԉiмпiаԁајасӧн".

Піоԋерскӧј ԁвiжеԋiје ем вывтi важнӧј ԁвiжеԋiје чеԉаԃӧс общественнӧја соцiаԉісԏіческӧја воспiтајтӧм куԅа. Піоԋерскӧј от'раԁјас, налӧн сборјас ԁолженӧԍ вiԁлавԍыны меԁвоԅ кыԇі чеԉаԃлыԍ самоԃејаԏеԉноԍт котыртӧм, коԁi преԍԉеԁујтӧ общественнӧј, поԉiԏiческӧј ԁа куԉтурнӧј воспiтаԋiјелыԍ могјас.

Саратовскӧј піоԋерјас Ваԉа Лапшова, Маруԍа Чернова, Ԋура Суржанскаја, Тоԍа Лопатԋiкова ԁа Ваԋа Новiчков уна комсомоԉскӧј работԋiкјасыԍ буржыка гӧгӧрвоiсны, мыј лоны піоԋерӧн—сiјӧ лоӧ прiԋiмајтны участԏiје олӧмсӧ, коԁi кыщалӧ мiјанӧс, бурмӧԁӧмын. Тајӧ піоԋерјасыԍ отсалiсны чеԉаԃлы, коԁјас олӧны орчча керкајасын, бӧр воны школаӧ, коԁӧс најӧ коркӧ еновтлiсны. Саратовскӧј гаԅета „Сталинские ребята" аслас лiстбокјасын вiԍталiс чеԉаԃлӧн замечаԏеԉнӧј почiн јылыԍ. Но ВЛКСМ Саратовскӧј горкомса веԍкӧԁлыԍјас ез кужны аԇԇыны піоԋерјаслӧн тајӧ почiнԍыс госуԁарственнӧј тӧԁчанлуна ԃелӧ.

Сещӧм-жӧ ԋе ылӧԇ аԇԇысјасӧн лоiсны i піоԋерскӧј гаԅетјасса веԍкӧԁлыԍјас ԁа Наркомпрос органјасса работԋiкјас, коԁјас ез ԍетны вԋiмаԋiје піоԋерјаслӧн ценнӧј завоԃiтчӧм вылӧ.

Саратовскӧј піоԋерјаслӧн почiн ем мiјан чеԉаԃ общественнӧј акԏiвноԍтлӧн меԁԍа јарјугыԁ прiмер. Тӧԁԍаӧԍ i мiјан олӧм мукӧԁ јукӧнјасын піоԋерјасӧн мужество, нахоԁчiвоԍт, решiԏеԉноԍт, iԋiцiаԏiва петкӧԁлан уналыԃа фактјас. Піоԋерјас асланыс вынјасӧн велӧԃӧны ԋеграмотнӧјјасӧс, быԁтӧны выԉ граԁвыв пуктаԍјас, саԃiтӧны уԉiчјас вылӧ пујас; отсалӧны кутны шпiонјасӧс, оз леԇны аварiјајас ԁа крушеԋiјејас. Поԅӧ вајӧԁны зев уна прiмер сы јылыԍ, кыԇі отр'аԁјас лiбӧ торја піоԋерјас вӧчӧны полеԅнӧј общественнӧј поступокјас.

Но успокаiвајтчыны та вылын оз поԅ. Быԁ піоԋерскӧј отр'аԁ ԁолжен воспiтывајтны јӧзӧс, коԁјас беззаветнӧ преԁанӧԍ Ԉеԋiн—Сталiн ԃелӧлы, мiрiтчытӧмӧԍ нароԃлӧн врагјас ԁiнӧ, соцiаԉiзм епохаса смел, iԋiцiаԏiвнӧј гражԁанаӧс. Сещӧм качествојас, кыԇі повтӧмлун, решiԏеԉноԍт, настојчiвоԍт, уж ԁiнӧ ԁа коԉԉекԏiв ԁiнӧ раԃејтӧм, он воспiтајт сборјас вылын вожатӧјјаслӧн назојԉiвӧј наставԉеԋiјејасӧн ԁа скучнӧј беԍеԁајасӧн, кыԇі сiјӧ ем уна отр'аԁјасын.

Человеческӧј ԁушајаслӧн веԉiкӧј iнжеԋер А. М. Гор'кiј ԍетлiс зев ыжыԁ тӧԁчанлун ԃетскӧј самоԃејаԏеԉноԍтлы. Сыын сiјӧ аԇԇылiс выԉ воспiтаԏеԉнӧј поԅанлунјас, коԃјасӧс оз тӧԁ буржуазнӧј мiр. Кущӧм баԏԍама раԃејтӧмӧн Гор'кiј пасјылiс выԉ мiр стрӧiтӧмын чеԉаԃӧн акԏiвнӧја участвујтан быԁ факт! Кор ԋекымын во сајын Центраԉнӧј ԃетскӧј ԍеԉскохоԅајственнӧј станцiја леԇiс піоԋерјаслӧн массовӧј опытԋiческӧј ужлыԍ программа ԁа ысталiс выԉ куԉтурајас куԅа 21.500 опытлы матерiал, А. М. Гор'кiј сы јылыԍ гiжлiс кыԇі зев тӧԁчана факт јылыԍ „куԉтурно-

(Помсӧ віԅӧԁ 2 лiстбокыԍ).

Італо-германскӧј ԍекретнӧј војеннӧј сојуз

ЛОНԁОН, 20. „Манчестер Гарԃiен" гаԅетлӧн ԃiпломаԏiческӧј обозреваԏеԉ кывјас ԍерԏi, Лонԁонын вывтi јона встревожiтчӧмаӧԍ ԍекретнӧј iтало-германскӧј војеннӧј сојуз существујтӧм јылыԍ јуӧртӧмјасӧн. Обозреваԏеԉ кывјас ԍерԏi, тајӧ сојузыслӧн емлун вылӧ Муссоԉiԋi iнԁiс аслас речын, коԁӧс вiԍталӧма Трiестын.

Воԅӧ обозреваԏеԉ гiжӧ, мыј кӧԏ iтаԉјанскӧј флот уступајтӧ Среԃiԅемнӧј мореын објеԃiԋоннӧј англо-французскӧј флотлы, векжӧ сiјӧ вермас кыскыны Англiја морскӧј вынјаслыԍ тӧԁчымӧн јукӧн, коԁӧс преԁназначiтӧма Германiјалы паныԁ. Сылӧн роԉыс торјӧн соԁӧ, јапоԋiја-кӧ, кыԇі сiјӧс вiччыԍӧны, iсполԅујтас Јевропаын војна пансӧм ԃаԉԋеј Востокын англiјсткӧј влаԃеԋiјејас вылӧ уԍкӧԁчӧм могыԍ. Германiјалӧн ԁа Iтаԉiјалӧн ӧтувја возԃушнӧј флот војна завоԃiтчiгӧн сiԇ-жӧ боԍтас превосхоԃство сынӧԁын.

Обозреваԏеԉ кывјас ԍерԏi, ԍекретнӧј iтало-германскӧј војеннӧј сојуз вӧлi лӧԍӧԁӧма тавоԍа мајын Гiԏԉерӧн Рiмын вӧлiгӧн. Тајӧ сојузыслӧн емлун,—воԅӧ нуӧԁӧ обозреваԏеԉ,—вiԍталӧ выԉ тор, мыј ез вӧв гӧгӧрвоана ӧнӧԇ.

Чехословакiјаын преԃварiԏеԉнӧј цензура пыртӧм

ПРАГА, 20. Талун јӧзӧԁӧма распоражеԋiје пыщкӧсса ԃелӧјас куԅа мiнiстерстволыԍ, коԁ ԍерԏi лӧԍӧԁԍӧ преԃварiԏеԉнӧј цензура став быԃлунја ԁа перiоԃiческӧј печаԏ вылӧ (гаԅетјас, журналјас ԁа мукӧԁтор вылӧ). Ӧтщӧщ пыртԍӧ цензура став почтовӧј корреспонԃенцiја вылӧ, заграԋiцаӧ мӧԁӧԁан став пiԍмӧјас ԁолженӧԍ ԍетԍыны почта вылӧ сӧмын воԍса конвертјасын.

Германскӧј самоԉотјас Чехословацкӧј ԏеррiторiја вестын

ПРАГА, 20. Тӧрыт ӧԏi германскӧј војеннӧј самоԉот кыщлалiс Ԉiберец кар вестын,—мӧԁ Варнсԃерфорт вестын. 4 германскӧј војеннӧј самоԉот, граԋiца нарушiтӧмӧн, пырiсны Моравiјаӧ. Кор Чехословацкӧј сторожевӧј самоԉотјас кыпӧԁчiсны сынӧԁӧ, германскӧј самоԉотјас кыпӧԁчiсны вылӧ ԁа мунiсны.

Ԋувчiмскӧј чугуноԉiԏејнӧј завоԁса уԁарԋiк М. П. Каԋев. Каԋев јортӧс боԍтӧма РККА раԁјасӧ.

Поԉскӧј правiԏеԉстволӧн наглӧј требоваԋiјејас

ВАРШАВА, 19. Поԉскӧј фашiстјаслӧн Чехословакiјалы паныԁа кампаԋiје јона чорԅӧ. Сiјӧ кампаԋiјеыс акԏiвнӧја поԁԃержiвајтԍӧ поԉскӧј правiԏеԉствоӧн. Катовiцыын поԉскӧј правiԏеԉство отсӧгӧн лӧԍӧԁӧма специаԉнӧј комiԏет анԏiчехословацкӧј кампаԋiјеӧн веԍкӧԁлӧм вылӧ. Сiјӧ комiԏетыс паԍкӧԁӧ провокацiоннӧј анԏiчехословацкӧј шыӧԁчӧм, коԁӧс гiжӧма Чехословакiјаыԍ пышјӧм генԉејновецјас банԁаӧн. Шыӧԁчӧмыс воԍсӧн требујтӧ Чехословакiјаыԍ Чешiнскӧј облаԍт (Чехословацкӧј Ԍiԉеԏiја) торјӧԁӧм ԁа вiԍталӧ, мыј Чехословакiјаын поԉскӧј фашiстјаслы лоӧ ԍетӧма отсӧг Поԉшаԍаԋ.

Поԉскӧј ԏеԉеграфнӧј агентство паԍкӧԁӧ јуӧртӧм сы јылыԍ, мыј поԉскӧј правiԏеԉство вӧчiс Лонԁонын ԁа Парiжын преԁставԉеԋiје, кӧнi уԍкӧԁӧ тӧԃвылӧ, мыј „Полша прiнаԁԉежiтӧ госуԁарствојас лыԁӧ, коԁјас ԋепосреԁственнӧ заiнԏересованӧԍ чехословацкӧј проблема разрешiтӧмын". Јуӧртӧмас сiԇ-жӧ iнԁыԍԍӧ, мыј поԉскӧј правiԏеԉство лыԃԃӧ коланаӧн Чешiнскӧј (Чехословацкӧј Ԍiԉеԏiја) вылӧ сiјӧ шуӧмјас паԍкӧԁӧм, коԁјасӧс лоӧ прiмiтӧма Лонԁонын суԃетскӧј облаԍт куԅа.

Чехословакiјалы паныԁ германо-венгерскӧј сговор

ПРАГА, 20. Буԁапештԍаԋ јуӧртӧмјас ԍерԏi, венгерскӧј регент (правiԏеԉ) Хорԏi мунiс Германiјаӧ ԁа талун, тыԁалӧ, аԇԇыԍас Берхтесгаԃенын Гiԏԉеркӧԁ. Кыԇі чајтӧны бура iнформiрујтӧм кругјасын, Германiја категорiческӧја сувтӧԁiс Венгрiја воԅӧ вопрос Чехословакiја вылӧ лӧԍӧԁчан уԍкӧԁчӧмын участвујтӧм јылыԍ, кӧԏ германскӧј армiјалы „креԃiтӧн" венгерскӧј ԏеррiторiја ԍетан формаын.

Генԉејновскӧј ԉiԁерјаслӧн угрозајас

ПРАГА, 20. Тӧрыт Ԃрезԃенын вӧлi Германiјаӧ пышјыԍ 20 ԍурс генԉејновецлӧн собраԋiје, коԁјасӧс формiрујтӧма сiԇ шуԍана „суԃето-ԋемецкӧј корпусӧ". Собраԋiје вылын речјасӧн выступајтiсны генԉејновецјаслӧн ԉiԁерјас Ԍебековскiј ԁа Занԁнер, коԁјас вiԍталiсны, мыј матыԍа лунјасӧ „суԃето-ԋемецкӧј корпус" коԁӧс котыртӧма ԁа коԁӧн веԍкӧԁлӧ германскӧј армiја, пырас Суԃетскӧј облаԍтӧ ԁа кiјасас ӧружјеӧн пӧртас олӧмӧ којмӧԁ iмперiја ԁiнӧ облаԍтсӧ ӧтувтӧм.

Головiн јорт лебԅiс Москваӧ

КРАСНОЈАРСК, 16. Сӧветскӧј Сојузса героj Головiн јортлӧн „Н-207" самоԉот талун 8 час асылын лебԅiс Красnoјарскыԍ ԁ боԍтiс курс Москва вылӧ

Паскӧԁны піоԋерјаслыԍ самоԃејаԏеԉност

революціоннӧј характера паскыԁ, акԏівнӧј уҗӧ кыскӧм куԅа“.

Колӧ смелҗыка велӧԁны піоԋерјасӧс самостојаԏеԉнӧј общественно-поԉезнӧј уҗӧ. Піоԋерскӧј отр‘аԁјас сӧмын секі кутасны овны јарјугыԁа, соԃержаԏеԉнӧја, кор наын став уҗыс лоӧ поԁулалӧма самоԃејаԏеԉноԍт вылын.

Такӧԁ јітӧԁын ыҗыԁ тӧԁчанлун боԍтӧны отр‘аԁјасса сӧветјасӧс ԁа звенојасса вожакјасӧс бӧрјӧмјас. Тајӧ бӧрјыԍӧмјасыс ԁолженӧԍ кыпӧԁны выԉ акԏівноԍт піоԋерскӧј оргаԋізацијаын. Піоԋерскӧј акԏівлӧн бӧрјыԍӧмјас ВЛКСМ ЦК шӧктӧм ԍерԏі мунӧны ԍенԏабр 15-ӧԁ лунԍаԋ. Отр‘аԁјаслӧн воԇӧ уҗыс кутас јона завіԍітны сыԍ, кыԇі мунасны сіјӧ бӧрјыԍӧмјасыс. Колӧ, меԁым чеԉаԃ аԍныс бӧрјісны сіјӧс, коԁі поԉзујтчӧ на пӧвсын авторіԏетӧн, кыԇі меԁбур піоԋер. Комсомоԉец-вожатӧјлӧн ԁолг—отсавны піоԋерјаслы. Абу објазаԏеԉнӧ, меԁым звеноса вожакӧн ԉібӧ отр‘аԁ сӧветса преԁԍеԃаԏеԉӧн вӧлі бӧрјӧма мортӧс, коԃлӧн гӧгӧр „отԉічно“. Поԅӧ лоны увереннӧјӧн, мыј мукӧԁ случајас збој ԃеԏінка, коԁі сіԇ-жӧ бура велӧԁчӧ, вермас нуӧԁны ас бӧрԍаыс чеԉаԃӧс ӧԁјӧҗык лӧԋ ԃеԏінка ԁорыԍ.

Ԃетскӧј акԏів бӧрјӧм објазывајтӧ став комсомоԉскӧј коміԏетјасӧс јона бурмӧԁны піоԋерскӧј отр‘аԁјасӧн асԍыныс веԍкӧԁлӧмсӧ. Чеԉаԃлыԍ самоԃејаԏеԉноԍт паскӧԁӧм преԁполагајтӧ комсомоллыԍ быԃлунја отсӧг, отр‘аԁјаслыԍ, звенојаслыԍ, кружокјаслыԍ завоԃітчӧмјассӧ сыӧн поԁԃержітӧм. Но веԍіг Москваын горком, комсомол рајкомјас—а на бӧрԍа і уна первічнӧј оргаԋізацијајас—јона омӧԉа уҗалӧны чеԉаԃкӧԁ. Горком мыјлакӧ лыԁԃӧ, мыј чеԉаԃкӧԁ став уҗыс ԁолжен нуӧԁԍыны сӧмын піоԋерјас отԃел пыр. Горком ез обеспечіт вожатӧјјасӧс поԃбірајтӧм. Тӧлысҗын-ԋін мунӧны заԋаԏіјејас, а Москваса уна школајасын ез вӧвны піоԋерскӧј сборјас.

Омӧԉа отсалӧ звенојасса вожакјаслы і ставнас піоԋерскӧј печаԏ. Еща поԉезнӧјсӧ асланыс уҗлы вермасны боԍтны акԏівнӧј піоԋерјас піоԋерскӧј гаԅетјасыԍ ԁа журналјасыԍ. Піоԋерскӧј звенојасса вожакјас ԁа отр‘аԁ сӧветјасса преԁԍеԃаԏеԉјас нужԁајтчӧны ловја інструкԏівнӧј ԉіԏератураын. А „Молодая гвардия“ ізԁаԏеԉство бӧрја војас чӧжӧн ез леԇ ԋі ӧԏіӧс тащӧм інԏереснӧј ԁа колана кԋігасӧ.

Піоԋерјас жалујтчӧны і вԋешкоԉнӧј учрежԃеԋіјејас вылӧ—піоԋерјаслӧн ԁворецјас, ԁомјас, ԃетскӧј станцијајас, коԁјас омӧԉа отсалӧны звенојаслы ԁа отраԁјаслы. Наркомпрослӧн попусԏіԏеԉство ԁырјі став тајӧ учрежԃеԋіјејасыс торјӧԁчісны піоԋерскӧј отр‘аԁјас олӧмыԍ.

Піоԋерјаслӧн нужԁајас ԁінӧ, најӧ запросјас, завоԃітчӧмјас ԁінӧ ԋевԋімаԋіје ԇік ԏерпітны поԅтӧм.

Артекын лагернӧј косԏер вылын выступајтігӧн, Молотов јорт шуіс:

„Тіјан вылӧ, бур піоԋерјас вылӧ віԇӧԁӧны став рабочӧјјас ԁа работԋіцајас, віԇӧԁӧны став сознаԏеԉнӧј кресԏана ԁа кресԏанкајас, тӧԁӧмӧн, мыј піоԋерјасыԍ быԁмӧ велӧԁчӧм, уҗ, ԏехԋіка ԁа іскусство раԃејтыԍ соціаԉізм стрӧітыԍјаслӧн покоԉеԋіје.

Ті-кӧ кутанныԁ јонмӧԁны мышцыјастӧ, ворсны, ԍывны, развівајтны аԍсыныԁ талантјастӧ быԁ бокԍаԋ, ізобретаԏеԉствоӧԇ, ізучајтны наука, ԉіԏература, јіҗтӧԁны ставсӧ тајӧ асланыԁ вірӧ ԁа асланыԁ жілајасӧ,—тіјаныԍ артмасны настӧјашщӧј борецјас, крепыԁ боԉшевікјас.

Меԁ оласны піоԋерјас, коԁјас раԃејтӧны уҗ ԁа велӧԁчӧм, кужӧны ворсны, ԍывны ԁа велӧԁчыны!“

Свјатӧј објазанноԍт быԁ комсомоԉскӧј оргаԋізацијалӧн, ізԁаԏеԉствојаслӧн, піоԋерскӧј печаԏлӧн, учрежԃеԋіјејаслӧн, наркомпросјаслӧн—отсавны чеԉаԃыԍ „настӧјашщӧј борецјасӧс, крепыԁ боԉшевікјасӧс“ воспітајтӧмлы.

Тајӧ кывкутана уҗыслӧн успехыс јона завіԍітӧ сыԍ, кыԇі кутас паскавны отр‘аԃјаслӧн, звенојаслӧн ԁа быԁ піоԋерлӧн общественнӧј самоԃејаԏеԉноԍт.

(„Комсомоԉскаја правԁалӧн“ переԁовӧј).

30—34 кубометрӧн лун

Сыктыв рајонувса вӧрпунктјасын уҗалыԍ комсомоԉецјас ԁа ԋесојузнӧј томјӧз Ԉеԋінскӧј комсомоллы 20 во тыран јубіԉеј кежлӧ ԁаԍтӧны проізвоԁственнӧј пӧԁаркіјас соціаԉісԏіческӧј рӧԃіналы.

Кӧртју вӧрпунктын уҗалыԍ комсомоԉец Іван Гуԉајев бӧрја квајт лунӧн вӧчіс 197 кубометр вылын качествоа вӧр. Ӧні сіјӧ быԃлун шӧркоԃа вӧчӧ 30—34 кубометрӧн.

Комсомоԉец Іван Чувјуров быԃлун вӧчӧ 20—26 кубометрӧн. Сіԇ-жӧ бура уҗалӧны Ԃмітріј Гуԉајев ԁа Јегор Јеԍев. Ӧԏіыс луннас вӧчӧ 30—34 кубометрӧн, мӧԃыс—20-25 кубометрӧн.

Тајӧ комсомоԉецјасыс ԁа ԋесојузнӧј томјӧзыс ԍеԏісны кӧсјыԍӧм соԁтӧԁӧн тыртны којмӧԁ кварталса план ԁа вӧрлеԇан ԍезон чӧжӧн пӧрӧԁны 4—5 ԍурс кубометрӧн вӧр.

В. Торопов.

Бурмӧԁны стуԃентјаслыԍ бытӧвӧј условіјејас

Регыԁ лоас тӧлыԍ, кыԇі завоԃітчіс велӧԁчан во. Уна том колхозԋік ԁа том рабочӧј ыҗыԁ раԃејтӧмӧн пукԍісны кԋігајас сајӧ. Школајасса ԁа ԏехԋікумјасса ԃірекцијајаслӧн вӧлі мог тырвыјӧ ԁаԍтыԍны тајӧ выԉ велӧԁчан во кежлас, лӧԍӧԁны стуԃентјаслы бур, куԉтурнӧј бытовӧј условіјејас.

Но стуԃентјаслӧн уна норасӧмјас бытовӧј условіјејасын омӧԉторјас вылӧ віԍталӧны, мыј уна школајасын ԁа ԏехԋікумјасын ԃірекцијајас ԋеповоротԉівоԍт вӧсна стуԃентјаслы бур бытовӧј условіјејас ӧнӧԇна абу лӧԍӧԁӧма.

Сыктывкарса феԉԁшерско-акушерскӧј школаӧ таво пырісны велӧԁчыны ԋекымын ԍо морт выԉ велӧԁчыԍ. Ԃірекцијалӧн вӧлі став поԅанлуныс сы вылӧ, меԁым велӧԁчыԍјаслы ԁаԍтыны бур обшщежиԏіјејас, оборуԃујтны најӧс. Но ԃірекција ез ԁумыштлы воԇҗык, кыԇі сіјӧ кутас размешщајтны стуԃентјасӧс.

Феԉԁшерско-акушерскӧј школалӧн ӧԏі обшщежиԏіје ем Выԉгортын. Кыԇі стуԃентјассӧ ыстісны тајӧ обшщежиԏіјеас, сіԇі і вунӧԁісны. Стуԃентјас олӧны бітӧг: коменԃант Шарапов јорт ез обеспечіт стуԃентјассӧ веԍіг лампа ԍԏеклӧјасӧн. Кујім комнатаын олӧны 13 морт, а став вылас ем сӧмын віт табуретка. Стуԃентјас шоча аԇԇывлӧны пуӧм ва, жоҗсӧ омӧԉа і чышкывлӧны. Ԃерт ӧнӧԇ поԅӧ-ԋін вӧлі віԇӧԁлыны школаса ԃіректор Ԏуԏуԋік јортлы најӧ оланін вылӧ, но сіјӧ ез-на волы сетчӧ. Гежӧԁа волывлӧ і коменԃант Шарапов јорт.

Абу бурҗык бытӧвӧј условіјејас і Ԉесԏехԋікумса стуԃентјаслӧн. Комнатајасын, кӧні колӧ овны 5 мортлы ӧні олӧны 10 сајас мортӧн. Ремонт нуӧԁӧма омӧԉа, роԅа ӧшіԋјасӧԁ ветлӧтӧв. Уна стуԃентӧс ӧнӧԇна абу обеспечітӧма постеԉнӧј кӧлујӧн, мыј вӧсна најӧ уԅлӧны куш којкајас вылын. Тајӧс сіԇ-жӧ зев бура тӧԁӧ Ԉесԏехԋікумса ԃіректор Јуркін јорт, но сіјӧ положеԋіјесӧ вежӧм могыԍ ԋінӧм оз вӧч. Колӧ вӧлі ԁумајтны, мыј комсомоԉскӧј ԁа профсојузнӧј оргаԋізацијајас сіԇ-жӧ кутасны заԋімајтчыны бытӧвӧј вопросјасӧн, но ӧнӧԇ најӧ сы јылыԍ ез-жӧ мӧвпыштлыны.

Школајасса ԁа ԏехԋікумса ԃіректорјас објазанӧԍ лӧԍӧԁны стуԃентјаслы бур бытӧвӧј условіјејас.

Мыј віԍталасны Ԏуԏуԋік ԁа Јуркін јортјас?

Ш.

Лоа отԉічԋікӧн

Матысмӧ Ԉеԋінскӧј комсомоллӧн славнӧј јубіԉеј. Став сӧветскӧј томјӧз лӧԍӧԁчӧны тајӧ ыҗыԁ праԅԋік кежлас. Асланыс пӧԁаркіјасӧн најӧ кӧсјӧны пасјыны аԍсыныс жуҗыԁ ԁа помтӧм раԃејтӧм міјан шуԁа соціаԉісԏіческӧј рӧԃіна ԁінӧ.

Мі, піоԋерјас ԁа велӧԁчыԍјас, сіԇ-жӧ віччыԍам тајӧ славнӧј јубіԉејсӧ. Мі лӧԍӧԁам пӧԁаркіјас міјан вожатӧјлы—Ԉеԋінскӧј комсомоллы. Тајӧ велӧԃчан воын ме велӧԃча Чуклӧм НСШ-са 5-ӧԁ классын. Ме велӧԃча ог омӧԉа. Менам велӧԁчӧмын абу ԋіӧԏі омӧԉ отметка. Ԉеԋінскӧј комсомоллы 20 во тыран јубіԉеј кежлӧ ме шеԁӧԁа нӧшта ыҗыԁ вермӧм—лоа отԉічԋікӧн.

Тајӧ лоас менам пӧԁарокӧн Ԉеԋінскӧј комсомоллы.

Ԍеԉков Боріс.

Мыј решітіс СССР Верховнӧј Сӧветлӧн Сеԍԍіја

Н. М. РЫЧКОВ

Јусԏіціја куԅа СССР-са Нароԃнӧј Коміссар

СУԃОУСТРОЈСТВО ЈЫЛЫԌ ВЫԈ ЗАКОН

СССР-са Верховнӧј Сӧветлӧн мӧԁӧԁ Сеԍԍіја прімітіс ԋекымын закон, коԁјасӧс веԍкӧԁӧма рабочӧјјаслыԍ ԁа кресԏаналыԍ соціаԉісԏіческӧј госуԃарство јонмӧԁӧм вылӧ. На пӧвсын зев важнӧј ем „СССР-са, сојузнӧј ԁа автономнӧј респубԉікајасса суԁоустројство јылыԍ закон“. Суԁоустројство јылыԍ закон кыпӧԁӧ вӧвлытӧм жуҗта вылӧ сӧветскӧј суԁлыԍ роԉсӧ ԁа тӧԃчанлунсӧ, коԁі ԃолжен віԇны соціаԉізмлыԍ веԉікӧј завојеваԋіјејассӧ, сӧветскӧј нароԁлыԍ інԏересјассӧ, сылыԍ свобоԃнӧј уҗсӧ, сылыԍ гажа ԁа шуԁа олӧмсӧ.

Суԁ быԁ госуԁарство ԍісԏемаын імеітӧ зев ыҗыԁ тӧԁчанлун. Но кущӧм зев ыҗыԁ прінціпіаԉнӧј торјалӧм сӧветскӧј суԁ ԁа капітаԉісԏіческӧј странајасса суԁ костын!

Буржуаԅіја лӧԍӧԁӧ суԃјас, коԃјас ԁолженӧԍ ԁорјыны капітаԉістјасӧс ԁа помешщікјасӧс, нарԏітны ԁа експлоаԏірујтны рабочӧјјасӧс ԁа кресԏанаӧс. Буржуазнӧј странајасын суԃјас лӧԍӧԁӧма уҗалыԍ јӧзкӧԁ расправітчӧм вылӧ. Та вӧсна унҗык буржуазнӧј странајасас суԃԃајас назначајтԍӧны. Суԃԃајаслыԍ ԁа заԍеԃаԏеԉјаслыԍ објазанноԍтјас нуӧԃӧмӧ капітаԉісԏіческӧј странајасын леԇԍӧны сӧмын буржуаԅіјалӧн преԁставіԏеԉјас, мӧԁ ногӧнкӧ јӧз, коԃјас заінԏересованӧԍ капітаԉісԏіческӧј строј сохраԋітӧмын ԁа емӧԍ рабочӧјјаслӧн ԁа кресԏаналӧн врагјас.

Царскӧј Роԍԍіјаын суԁјас тырвыјӧ вӧліны ԃвор‘анаыԍ, помешщікјасыԍ, купецјасыԍ ԁа експлоататорскӧј классјаслӧн мукӧԁ преԃставіԏеԉјасыԍ. Царскӧј суԁјас чорыԁа расправԉајтчылісны рабочӧјјаскӧԁ ԁа кресԏанакӧԁ, „ԃеԋежнӧј мешӧклыԍ інԏересјас“, кыԇі шуліс Ԉеԋін јорт, отстаівајтӧмӧн.

1917 воԍа окԏабрын рабочӧјјас ԁа кресԏана, помешщікјаслыԍ ԁа капітаԉістјаслыԍ власт путкыԉтӧмӧн, ӧтщӧщ шыбытісны і лӧг петкӧԁлыԍ царскӧј суԁ. Уҗалыԍ јӧз лӧԍӧԁісны аԍсыныс сӧветскӧј суԁ, коԁ воԇӧ сувтӧԁісны мог ԁорјыны став врагјасыԍ Октабрскӧј соціаԉісԏіческӧј революцијалыԍ веԉікӧј завојеваԋіјејассӧ, пӧшщаԁатӧг карајтны быԁӧнӧс, коԁі кутас зіԉны восстановітны важ пӧраԃокјас. Сӧветскӧј суԁ воԇӧ ӧтщӧщ сувтӧԁӧма ԃісціпԉіна ԁа соціаԉісԏіческӧј уҗ ԁінӧ выԉ отношеԋіје ԍамӧн уҗалыԍ јӧзӧс воспітајтан мог.

Тајӧ могјассӧ сӧветскӧј суԁ і пӧртӧ олӧмӧ чеснӧн ԁа поԉзујтчӧ нароԁлӧн заслужітӧм уважајтӧмӧн. Міјан суԁлӧн выныс сылӧн нароԁкӧԁ веԍкыԁ јітӧԃын, сыын, мыј міјан странаын правосуԃіјесӧ пӧртӧ олӧмӧ ачыс нароԁ сыӧн бӧрјӧм суԃԃајас ԁа нароԃнӧј заԍеԃаԏеԉјас пыр.

Суԁоустројство јылыԍ СССР-са Верховнӧј Сӧвет Сеԍԍіјаӧн прімітӧм закон веԍкӧԁӧма суԁлыԍ уҗсӧ бурмӧԁӧмӧ, сӧветскӧј суԁлыԍ нароԁкӧԁ јітӧԁсӧ нӧшта јонҗыка паскӧԁӧмӧ. Закон стӧча ԁа јаснӧја урчітӧ сӧветскӧј суԁлыԍ могјассӧ, суԃебнӧј органјас котыртӧм ԁа налыԍ функцијајассӧ, суԁјасын ԃелӧјас віԁлалан пӧраԁок.

Сӧветскӧј правосуԃіјелӧн первој зев важнӧј функција—ԁорјыны быԁԍікас посагаԏеԉствојасыԍ СССР-лыԍ общественнӧј ԁа госуԁарственнӧј устројство, овмӧслыԍ соціаԉісԏіческӧј ԍісԏема ԁа соціаԉісԏіческӧј собственноԍт, коԁі ем свјашщеннӧј поԁув міјан стројлӧн. СССР-ын правосуԃіје віԇӧ СССР-са гражԁаналыԍ поԉіԏіческӧј, труԁовӧј, жіԉішщнӧј ԁа мукӧԁ ԉічнӧј ԁа імущественнӧј правојас, коԃјасӧс гаранԏірујтӧма веԉікӧј Сталінскӧј Консԏітуцијаӧн ԁа сојузнӧј ԁа автономнӧј респубԉікајасса консԏітуцијајасӧн.

Сӧветскӧј суԁ віԇӧ міјанлыԍ соціаԉісԏіческӧј рӧԃіна поԁлӧј ізменԋікјасыԍ ԁа преԁаԏеԉјасыԍ—фашізмлӧн троцкістско-бухарінскӧј ԁа буржуазно-націоналісԏіческӧј агенԏјасыԍ.

Сӧветскӧј правосуԃіјелӧн меч пӧшщаԁатӧг усӧ ԁа кутас усны рӧԃінаса ізменԋікјаслӧн, вреԃіԏеԉјаслӧн, ԃіверсантјаслӧн, шпіонјаслӧн, мортвіыԍјаслӧн, соціаԉісԏіческӧј собственноԍт гусавлыԍјаслӧн ԁа нароԁ мукӧԁ врагјаслӧн презреннӧј јурјас вылӧ. Сӧветскӧј суԁ віԇӧ сӧветскӧј законјас ԁа соціаԉісԏіческӧј обшщежиԏіјелыԍ правілӧјас грабіԏеԉјасӧн, вӧрјасӧн, хуԉіганјасӧн ԁа мукӧԁ преступԋікјасӧн быԁԍікас нарушеԋіјејасыԍ.

Суԁоустројство јылыԍ закон тӧԁчӧԁӧ соціаԉісԏіческӧј законноԍт јонмӧԁӧм вӧсна тышын, јӧз сознаԋіјеын капітаԉізм коԉасјаскӧԁ тышын сӧветскӧј суԁлыԍ зев ыҗыԁ воспітаԏеԉнӧј роԉ. Суԁоустројст-

Нӧшта кінотеатр бердса комсомольскӧј організацiја јылыс

Комсомолец Ваня Дорошин важӧн-нін висӧдчис. Јурсӧ і мышсӧ сіјӧ віҗис кӧртӧдӧн. Кор сіјӧ локтіс кінотеатрӧ ужавны, сек вӧлі здоровӧјӧн, јонӧн. Но арса да тӧвса војјассӧ кіно залын да будкаын уҗлӧм Ваналыс слабмӧдісны здоровјесӧ. Унаыс Ваня корліс квартіра кінотеатрса дірекцiјалыс, но діректорјас Палкін, Шулепов да бӧрас-нін Каліновскіј јортјас олісны чӧв. Наjӧ век віслалісны: „корс квартірасӧ ачыд, Сыктывкарыс ыҗыд“.

Сыктывкар ыҗыд, но Дорошін јортлы квартіра ез шед. Сек сіјӧ шыӧдчіс комсомольскӧј организацијаӧ да сені секретар Шулепов јорт дінӧ. Но Дорошін јортлӧн шыӧдчӧмыс колис могмӧдтӧм. Ез могмӧд сылыс корӧмсӧ і Шулепов јорт бӧрын мӧд секретар Куҗиванов јорт. Бур, мыј курортно-отборочнӧј комісcіја ыстіс Дорошін јортӧс кык тӧлыс кежлӧ лечітчыны курорт вылӧ. Но векжӧ курорт вылӧ мунтӧҗ Дорошін квартіра ез аҗҗы.

Кінотеатрса комсомольскӧј организацијаӧ Ваня Дорошін локтіс детдомыс. Локтіс томыник детінкаӧн. Сыктывкарын сылӧн ез вӧв ніӧті тӧдса морт. Олан условіје, дерт, сылӧн ез вӧв кокні, но інтересујтчыны сіјӧ оломӧн некод ез кӧсјы. Весіг, Кінотрестын јуралыс Старцев јорт, коді бура тӧдіс Ваня Дорошінӧс, некущӧм отсӧг ез сет.

Комсомолецјас да томјӧз бытӧвӧј условіјеjасӧн медвоҗ должен вӧлі інтересујтчыны комсомольскӧј организација, но кінотеатр бердса комсомольскӧј организацијаса секретар Шулепов јорт лыддіс тајӧ вопросјассӧ „мелочнӧјӧн“. „Текущӧј делӧјасӧн“ занімајтчигӧн тајӧ организацијаас җікӧҗ вунӧдісны комсомолецӧс да несојузнӧј томјӧзӧс воспітајтӧм да бытӧм јылыс. Дорошін Ваняӧс кінотеатрӧ ужавны вӧлі бостӧма ученік-демонстраторӧн. Кык во ужалӧм бӧрын Ваналӧн квалiфікацијаыс немторјӧн ез вежсы,—ӧні сіјӧ сіҗ-жӧ лыддьссӧ демонстраторӧн. Сымындажӧ пӧштi бостӧ ужДонсӧ. А-ӧд вӧлі став позянлуныс сы вылӧ, медым быдтыны сіјӧс.

Кінотеатр бердын дірекція возмӧстчӧмӧн вӧлі котыртӧма технiческӧј кружок. Тајӧ кружокнас вескӧдлысӧн вӧлі індӧма технік Курнаков јортӧс. Уна томјӧз кӧсјісны велӧдчыны тајӧ кружокас, но технік Курнаков кістіс кружоксӧ, ез нуӧдлы ніӧті занатіје. Дерт, комсомольскӧј организација вермис заставітны ужавны Курнаковӧс, но прӧстӧ, Шулепов јорт ачыс ез кӧсјы велӧдчыны тајӧ кружокас, а комсомолецјас јылыс тӧждысны сіјӧ ез кӧсјы.

Комсомольскӧј организацијаӧ ӧні прімітӧма кандідатӧн том нывка Лодыгіна јортӧс, коді ужалӧ фотографіјаын ретушорӧн. Сіјӧс прімітісны кандідатӧн сы вӧсна, мыј сіјӧ малограмотнӧј. Прімітӧмсяныс колис-нін куҗ кад, но Лодыгіна јортлы комсомольскӧј организацијаса секретар Куҗиванов јорт ез-на сетлы некущӧм общественнӧј поручеңіје.

Таҗі быдтӧны да воспітывајтӧны комсомолецјасӧс кінотеатр бердса комсомольскӧј организацијаын. Секретар Куҗиванов јорт думајтӧ, мыј сылӧн делӧ занімајтчыны гырыс делӧјасӧн, політіческӧј кампаніјеjасӧн, а не вніманіеӧја да чуткӧја быдтыны, воспітывајтны быд мортӧс, быд комсомолецӧс. Сіјӧ абу прав.

Кутам велӧдчыны „отлічно“ вылӧ

Мі, Выльгорт шӧр школаса велӧдчысјас, ыҗыд інтересӧн лыддім ростовскӧј велӧдчысјаслыс да СССР Верховнӧј Сӧветса депутат-учітељјаслыс став велӧдчысјас дінӧ пісмӧјас. Мі сетім кӧсјысӧмјас лӧсӧдны достојнӧј пӧдаркіјас Ленінско—Сталінскӧј комсомоллы.

Колан велӧдчан воын міjан школаыс отлічнӧј отметкајасӧн став предметјас куҗа петісны уна морт, кыҗі Ліза Шір'аева, Володя Куҗиванов да мукӧдјас. Таво мі кӧсјысам асланым классын, бырӧдны став омӧл отметкајас, мед ез ло ніӧті второгоднік.

Мі сіҗ-жӧ лӧсӧдам асcыным пӧдарок 2 художественнӧј альбом А. М. Горькіј да А. С. Пушкін олӧм јылыс.

Л. Шір'аева,
М. Макарова,
В. Куҗиванов да
А. Кіселева.

Организација лӧсӧдчӧ населенијелы перепіс кежлӧ

Сентабр 15-ӧд лунӧ Носім сіктса (Кулӧмдін рајон) комсомолецјас, комсомолкајас да несојузнӧј томјӧз ӧтувја собраніје вылын обсуждајтісны СССР-са Совнаркомлыс населенијелы 1939 вося ставсојуза перепіс јылыс јун 26-ӧд лунся шуӧм. Комсомолецјас да несојузнӧј томјӧзлӧн ыҗыд вніманіејӧн бостчӧны перепіс нуӧдіг кежлӧ лӧсӧдчӧмӧ.

Комсомолецјас да томјӧз кӧсјысісны перепислыс могјассӧ вајӧдны быд колхозніклӧ да колхозніцаӧҗ да перепіс заводітчытӧҗ Носім сіктыс җікӧҗ бырӧдны неграмотност да јонмӧдны антірелігіознӧј фронт вылын тыш—сектантјаскӧд, церковнікјаскӧд да быд сікас враждебнӧј елементјаскӧд.

Собраніје вылын комсомолецјасӧс індалісны торја участокјасӧ да брігадајасӧ, кӧні наjӧ кутасны нуӧдны перепіс нуӧдӧм јылыс агітаціонно-массӧвӧј уж.

Тајӧ прімерсӧ колӧ бостны і мукӧд комсомольскӧј организацијајаслы.

Пархачев.

Прізывнікјаслӧн героізм

ВОЛОГДА, 19. Лежскӧј рајонса Вахтага сіктын војнас ӧзіс сельполӧн склад, а сесса біыс вуҗис і магазін вылӧ. Уліч куҗа муныс прізывнікјас Пухов, Молчанов, Горунов да Муранов јортјас ускӧдчісны магазін дорӧ, кодлӧн вӧлі сотчӧма-нін ӧті стен. Наjӧ жугӧдісны ӧшинсӧ да заводітісны петкӧдлыны товарјас, біӧн наjӧс сотӧм вылӧ віҗӧдтӧг налы удајтчіс спаcітны біыс став товарсӧ.

Абјачојса МТС-ын комбајнӧн урожај ідралӧмын медвоҗын мунӧ комбајнер Панев Васіліј Александровіч (комсомолец). Сіјӧ сентабр 10-ӧд лун кежлӧ ідраліс урожај 100 гектар вылыс.

Снімок вылын: комбајнер **Панев** јорт тракторіст Туголуков јорткӧд.

во јылыс законлӧн којмӧд статтја вісталӧ, мыј сӧветскӧј суд аслас став ужӧн воспітывајтӧ Сӧветскӧј Сојузса гражданаӧс рӧдіналы да социалізм делӧлы преданност самӧн, сӧветскӧј законјас стӧча да быт пӧртӧм самӧн, социалістіческӧј собственност дінӧ бережнӧја относітчан, уж дісціпліна самӧн, государственнӧј да общественнӧј долг дінӧ честнӧја относітчӧм самӧн, социалістіческӧј общежитіје правілӧјас дінӧ уваженіје самӧн.

Сӧветскӧј судлӧн тајӧ могјас вылас неӧтчыд індылісны асланыс выступленіјеjасын Ленін да Сталін. Тајӧ могјассӧ олӧмӧ пӧртӧмӧн, сӧветскӧј суд јонмӧдӧ міјанлыс рӧдіна, сылыс социалістіческӧј строј.

Сӧветскӧј суд пыр вӧлі медса демократіческӧј судӧн став мірын. Міјан судебнӧј сістема подулӧн самӧј законлӧн сӧвмӧдӧ пуктӧма судјајас выборност, нарошнӧ судјајас да независімостлыс прінціп, правосудіје олӧмӧ пӧртӧм ужалыс јӧзӧс пасkыда кыскӧм. Судоустројство јылыс выль законлӧн 10-ӧд статтја урчітӧ, мыј СССР-ын судјас лӧсӧдсӧны выборност серті. Законлӧн 9-ӧд статтја урчітӧ, мыј СССР-са став судјасын делӧјас вісдалӧм пӧртсӧ олӧмӧ народнӧј заседательјас участвујтӧмӧн, случајјас кынҗі, кодјасӧс специальнӧ предусмотрітӧма законӧн.

Судебнӧј учрежденіјеjас сістемаын зев важнӧј тӧдчанлун імеітӧ народнӧј суд. Став делӧјасыс јона унжыкыс мунӧ народнӧј суд пыр. Народнӧј суд віддалӧ медса унаыс уголовнӧј да гражданскӧј делӧјас, кодјас вӧрӧдӧны населеніјелыс інтересјассӧ.

Народнӧј судјас бӧрјомлӧн выль пӧрадок нӧшта јонжыка матыстӧ наjӧс населенiје дінӧ. Ӧнӧҗ дејствујтыс законодательство серті, народнӧј судјајас бӧрјыссылісны сӧветјасӧн ӧті во кежлӧ, а народнӧј заседательјас бӧрјыссылісны сіjӧ-жӧ срок кежлӧ предпріјатіјеjасын да сіктјасын.

Судоустројство јылыс выль законлӧн 22-ӧд статтја урчітӧ, мыј „народнӧј судјас бӧрјыссӧны рајонса гражданаӧн, всеобщӧј, пр'амӧј да равнӧј ізбірательнӧј право подув вылын гусӧн гӧлӧсујтӧмӧн кујім во кежлӧ“.

Сӧветскӧј судлӧн жугыд демократічност тӧдчӧдӧ і судоустројство јылыс выль законлӧн мукӧд статтјајасын, кодӧс тырвыјӧ подулалӧма мірын медса демократіческӧј велікӧј Сталінскӧј Констітуција вылын. 29-ӧд статтја урчітӧ, мыј „народнӧј судјајас отчітывајтчӧны асланыс ужјас да народнӧј суд уж јылыс бӧрјысјас воҗын“. Судјаӧс должностыс да народнӧј заседательјасӧс наjӧ обjазанностјасыс мездӧм лежсӧ не мӧдногӧн, кыҗі бӧрјысјаслӧн бӧр корӧм серті лібӧ на јылыс лоӧм суд пріговор серті.

11-ӧд статтја вісталӧ, мыј „судјајасӧн да народнӧј заседательјасӧн вермасны лоны став гражданa, кодјас пользујтчӧны ізбірательнӧј правојасӧн“. Тӧдса, мыј Сталінскӧј Констітуција серті депутатјасӧс бӧрјомын участвујтны да лоны бӧрјӧмӧн право імеітӧны СССР-са став граждана, кодјаслы тырис 18 арӧс, расовӧј да національнӧј прінадлежност, вероісповеданіје, образовательнӧј ценз, оседлост, соціальнӧј проісхожденіје, імущественнӧј положенiје да воҗҗа дејательност вылӧ віҗӧдтӧг, јӧјјасыс да јӧзыс кынҗі, кодјасӧс судітӧма судӧн ізбірательнӧј правојас лішітӧмӧн.

Делӧјас вісдалӧм став сӧветскӧј судјасын мунӧ восса судебнӧј заседаніјеjас вылын, случајјасыс кынҗі, кор делӧ воссӧн віддалӧм вермас ерӧдны государственнӧј тајна лібӧ кор віддалысны половӧј преступленіјеjас јылыс делӧјас. Сӧветскӧј судлӧн гласност ем ужалыс јӧзӧс преступноcткӧд тыш вылӧ, јӧз сознаніјеын капіталізм колясјаскӧд тыш вылӧ, соціалістіческӧј законност јонмӧдӧм вӧсна тыш мобілізујтан выјиа средство.

Буржуазно-демократіческӧј странајасын судјас прізнајтӧны процесслыс гласност кывјас вылын, а збыльсӧ ужалыс јӧзлы лӧсӧдны сещӧм условіјеjас, кодјас дырјі наjӧ лішітӧма суд вылын прісутствујтан позянлуныс. Фашістскӧј странајасын судјас јылыс і сорнітны нінӧм! Сені бырӧдӧма демократіјалыс весіг іҗӧтік прізнакјас, бырӧдӧма і суд гласностлыс прінціп. Фашістскӧј судлы быт лоӧ тебны ужалыс јӧзыс асcыныс дејательностсӧ.

СССР-ын судопроізводство нуӧдсӧ сојузнӧј лібӧ автономнӧј республікаса лібӧ автономнӧј областса кыв вылын јӧзлы, кодјас тӧдны сіјӧ кывсӧ, делӧ матеріалјасӧн переводчік пыр тӧдмасӧм, а сіҗ-жӧ судын рӧднӧј кыв вылын выступајтны право обеспечітӧмӧн. СССР-са быд граждaнін, кодлы ковмас ӧтвечајтны суд вылын, імеітӧ право објаснітчыны суд вылын сіјӧ кыв вылын, ко-

(Помсӧ віҗӧд 4 лістбокыс).

84

Кітајын војеннӧј ԃејствіјејас

ЦЕНТРАԈНӦЈ КІТАЈЫН

Јанцзы војвыв берег вылын Гуанцԅісаԋ рытыввылӧ (Цԅуцԅансаԋ рытыв-војвылын) јапонскӧј наступԉеԋіје венӧма. Кітајецјас орӧԁісны јапонскӧј коммуԋікацијајас Гуанцԅі ԁа Хуанмеј костын. Јапонскӧј команԁоваԋіје зіԉӧ петкӧԁны аԍԍыс војскасӧ фронтлӧн тајӧ участокса кыщыԍ ԁа ӧтувтчыны јапонскӧј колоннакӧԁ, коԁі ԍеԋԏабр 17-ӧԁ лунԍа асылын чеччіс Јанцзы војвыв берег вылӧ Усуе ԁорын (Цԅуцԅансаԋ рытыввылын).

Јапонскӧј ԃесантлы уԁајтчіс боԍтны Усуе. Кітајецјас, Усуе еновтӧмӧн, укрепітчісны оборона выԉ ԉіԋіја вылӧ тајӧ пунктԍаԋ 7 кілометрӧн рытыв-војвылын.

Кык лунԍа гырыԍ бојјас резуԉтатын кітајскӧј војска ԍеԋԏабр 18-ӧԁ лунԍа рытын еновтісны Хуанчуаԋ (Ԍіԋанԍаԋ асыввылын), сы бӧрын, кыԇі јапоԋецјас ԇікӧԇ жугӧԃлісны кар ԁорса укрепԉеԋіјејассӧ. Ԍеԋԏабр 19-ӧԁ лунӧ кітајскӧј војска чорыԁа воԇсаԍісны јапоԋецјаслы паныԁ Хуанчуаԋ асыввыв окрестноԍтјасын. Тајӧ рајонын кітајецјаслы паныԁ ԃејствујтӧ 10-ӧԁ јапонскӧј ԃівіԅија тыр составын.

Јанцзы ју лунвыв берег вылын 9-ӧԁ јапонскӧј ԃівіԅијаыԍ бріғаԁа Жујчан рајоныԍ (Цԅуцԅансаԋ рытыв-лунвылын) воіс Матоучжеԋӧ (Жујчансаԋ војвылын). Наԋкан (Ԍіԋцԅін) секторын Ԍікуԉін возвышенноԍт боԍтӧм бӧрын јапоԋецјаслы, газовӧј гранатајас пріменајтӧмӧн уна атака наӧн нуӧԃӧм вылӧ віԇӧԃтӧг, кык лун чӧжӧн ез уԁајтчы орӧԁны кітајскӧј обороналыԍ ԉіԋіја тајӧ рајонса ԋі ӧԏі пунктын.

Махуԉінԍаԋ лунвылын (Цԅуцԅансаԋ лунвылын) мунӧны поԍԋі стычкајас.

ВОЈВЫВ КІТАЈЫН

Ԋекымын лун сајын 5-ӧԁ јапонскӧј ԃівіԅија выступітіс Гу ԁеыԍ (Кајфынԍаԋ асыввылын Лунхајскӧј кӧрттуј вылын) рытыв-лун направԉеԋіјеын. Тајӧ направԉеԋіјеын јапоԋецјасӧн вӧлі боԍтӧма Тајкан. Јапоԋецјаслы уԃајтчіс воӧԁчыны Шахе ју вылын Чжоуцԅакоуӧ. Сы бӧрԍа бојјасын кітајскӧј отр'аԁјас бӧр боԍтісны Тајкан ԁа тащӧм ногӧн переԁовӧј јапонскӧј отр'аԁјас 2 полк лыԁӧн лоіны орӧԁӧмаӧԍ асланыс главнӧј вынјасыԍ.

Шанԍі провінција лунвыв јукӧнса фронт вылын положеԋіје, сы бӧрын, кыԇі кітајецјас боԍтісны Фынԉінԁу, важ коԃыс.

ЛУНВЫВ КІТАЈЫН

Ԍеԋԏабр 17-ӧԁ лунӧ јапонскӧј авіација чорыԁа бомбарԃірујтіс Лучжоу ԁа Учжоу Гуанԍі провінцијаын. Учжоуын віӧма ԁа раԋітӧма 300 мірнӧј олыԍӧс ԁа жугӧԁӧма 600 керка. Ӧԏі бомба веԍкалі амеріканскӧј госпітаԉ зԁаԋіјеӧ. Раԋітӧма 40 морԏӧс. Зажігаԏеԉнӧј бомбајасыԍ карын панԍіс пӧжар. Ԍеԋԏабр 18-ӧԁ лунӧ јапонскӧј авіација выԉыԍ усԍӧԃчыліс Учжоу вылӧ. Уԋіверԍіԏет зԁаԋіје вылӧ вӧлі шыбытӧма 10 бомба. Уна студеԋтӧс віӧма.

Ԍеԋԏабр 23 лунӧ 6 час рытын Стројԏехнікум залын лоӧ комсомоԉскӧј организацијајасса ԁа коміԏетјасса ԍекретарјаслӧн, пропаганԃістјаслӧн совешщаԋіје выԉ учебԋік куԅа ВКП(б) історија велӧԁӧм котыртӧм јылыԍ.

ВЛКСМ ГОРКОМ.

Сыктывкарса вӧрзавоԃын ужалыԍ комсомолкајас: Каԉімова Оԉа, Јерілова Аԋута ԁа Берԋікова Саԋа уж бӧрын прогулка вылын.

Комсомоԉскӧј организација бокын школьнӧј ужыԍ

Зӧвԍерт НСШ-ын (Јемԁін рајон) велӧԁчӧ уна челаԃ. Выԉ велӧԁчан во завоԃітчӧмԍаԋ колӧ вӧлі віччыԍны, мыј велӧԁчыԍјас пӧвсын ԁај велӧԁыԍјас пӧвсын лоӧ бур ԃісціпԉіна ԁа распӧраԁок, но тајӧн најӧ ԋекущӧма ошјыԍны оз вермыны.

Велӧԃчыԍјас школаӧ щӧкыԁа ԍормӧны. Сіԇ, ԍеԋԏабр 14-ӧԁ лунӧ первој урок вылӧ ԍормісны 11 морт. Тајӧ абу сӧмын 5-ӧԁ классын, сещӧм-жӧ карԏінаыс і 6 ӧԁ ԁа 7-ӧԁ классјасын.

Велӧԃчыԍјас А. Трошева, Р. Лабыціна ԁа А. Коковкіна бура велӧԁчӧм пыԃԃі гуԉајтӧны 11—12 часӧԇ. Абу і ԃівӧ, мыј Коковкіна 6-ӧԁ классын пукалӧ мӧԁӧԁ во.

Ԍормӧмјаслыԍ массӧвӧј случајјас важӧн-ԋін поԅӧ вӧлі бырӧԁны НСШ берԃса піоԋерскӧј ԁа комсомоԉскӧј организацијајас отсӧгӧн, но најӧ тајӧ вопросјаснас оз інԏересујтчыны. Школаӧ ԍормалӧны щӧкыԁа і комсомоԉецјас, но ԋіӧԏі случај комсомоԉскӧј коміԏет вылын ез на обсуждајтлыны. Тајӧ тырмытӧмторјас вылас чуԋ пырыс віԇӧԁӧ і школаса ԃірекција, коԁі аслыс ԋекущӧм вывоԁјас ез вӧч.

А школаса ԃірекцијалы, торјӧн, велӧԃыԍ-комсомоԉецјаслы, Каракчіјев ԁа Козлова јортјаслы, колӧ гӧгӧрвоны, мыј налӧн ужын успехјас ԁа вермӧмјас кутасны артавԍыны школаын велӧԃчыԍјаслыԍ успевајемоԍт ԁа ԃісціпԉіна кыпӧԁӧм ԍерԏі.

Г.

Іспаԋіјаса фронтјас вылын

АСЫВВЫВ ФРОНТ

Оборона куԅа іспанскӧј міԋісԏерство војеннӧј ԃејствіјејас јылыԍ офіціаԉнӧј своԁкаын јуӧртӧ, мыј ԍеԋԏабр 19 ӧԁ лунӧ мјаԏежԋікјаслӧн чаԍтјас Ебро зонаын воԇӧ нуӧԁісны чорыԃ атакајас республіканецјас поԅіцијајас вылӧ Гаета рајонын ԁа Парԏіԁа ԁе Фархунас горнӧј масԍівԍаԋ рытыв-војвылын. Республіканацјас тырвыјӧ сіјӧ атакајассӧ венісны, фашістјаслы гырыԍ воштӧмјас вӧчӧмӧн.

Рыт кежлӧ мјаԏежԋікјас выԉыԍ нуӧԁісны чорыԃ атакајас республіканскӧј поԅіцијајас вылӧ, коԁјас віԇӧны асланыс переԁовӧј ԉіԋијајаслыԍ воԇԇа расположеԋіјесӧ. Республіканецјаслӧн арԏіԉԉерија бӧр бергӧԁіс фашістскӧј танкјасӧс, секі стројыԍ ӧԏі танк петкӧԁӧмӧн. Республіканецјаслӧн авіација тышјасас участвујтіс зев акԏівнӧја.

ԈЕВАНТА ФРОНТ

Ԍеԋԏабр 18-ӧԁ лунԍа рытын республіканецјаслӧн чаԍтјас боԍтісны кык хутор Пуебла ԁа Ваԉверԁе рајонын (Теруеԉԍаԋ асыв-лунвылын) ԁа боԍтісны 1627 ԁа 1581 высотајас.

ЦЕНТРАԈНӦЈ ФРОНТ

Фронтлӧн естремаԃурскӧј участок вылын республіканецјас тырвыјӧ венісны фашістјаслыԍ вылазка республіканецјас поԅіцијајаслы паныԁ Тоԉеԁо секторын.

Лунвыв фронт вылын положеԋіјеыс важ коԃыс.

Генԉејновецјас провоцірујтӧны столкновеԋіје

ЛОНԁОН, 19. Кыԇі јуӧртӧ Рејтер агентстволӧн корреспонԃент Ԍелбасаԋ (Германија), генԉејновецјаслӧн преԁставіԏеԉ сылы віԍтӓліс, мыј Грузбах ԁорын чехословацкӧј пограԋічнӧј таможеннӧј пункт вылӧ тӧрытја усԍӧԃчӧм вӧлі вӧчӧма выԉ генԉејновскӧј корпус команԁоваԋіјелӧн заԁаԋіјекӧԁ лӧԍалӧмын.

Горев јортлӧн самоԉот воіс Хабаровскӧ

ХАБАРОВСК, 17. Талун местнӧј каԁ ԍерԏі 15 час 40 мінутын скоростнӧј почтовӧј самоԉот „ПС—40“, коԁӧн пілоԏірујтӧ гражԁанскӧј возԁушнӧј флотса ԉотчік Горев јорт, пуксіс хабаровскӧј аэроԃром вылӧ. Самоԉот вајіс 12 ԍурс екԅемпԉар „Правԁа“ ВКП(б) історија Краткӧј курсӧн.

СУԁОУСТРОЈСТВО ЈЫЛЫԌ ВЫԈ ЗАКОН

ԁӧԍ сіјӧ тӧԁӧ, імеітӧ право поԉзујтчыны перевоԁчікӧн, імеітӧ право поԉзујтчыны зашщітԋікӧн ԉібӧ зашщішщајтчыны ачыс. Ԋекущӧм буржуазнӧј странаын абу і оз вермы лоны тащӧм гаранԏијајас јӧзлы, коԁјас выступајтӧны суԁ вылын.

Суԁоустројство јылыԍ выԉ закон мунӧ сӧветскӧј суԁ воԇӧ ԃемократіԅірујтан туј куԅа, нӧшта јонжыка матыстӧ сіјӧс насеԉеԋіје ԁінӧ, лӧԍӧԁӧ нӧшта унжык гаранԏијајас ԃелӧјас правіԉнӧја віԁлалӧм вылӧ. Секі-жӧ выԉ закон стӧча ԁа јаснӧја інԁӧ, кущӧм ԃелӧјас віԁлалӧ быԁ суԁ—нароԃнӧј, крајевӧј, областнӧј, окружнӧј, автономнӧј областса суԁ, автономнӧј ԁа сојузнӧј республікајасса верховнӧј суԁјас, СССР-са Верховнӧј Суԁ.

Тајӧ суԁјас кынԇіыс, закон преԃусматрівајтӧ СССР-са специаԉнӧј суԁјас котыртӧм—војеннӧј трібуналјас, кӧрттуј ԁа ваыв транспорт вывса ԉіԋејнӧј суԁјас. Војеннӧј трібуналјас лӧԍӧԁӧма воінскӧј преступԉеԋіјејас јылыԍ, а сіԇ-жӧ најӧ веԃеԋіје законӧн отԋеԍітӧм мукӧԁ преступԉеԋіјејас јылыԍ ԃелӧјас віԁлалӧм вылӧ. Кӧрттуј ԁа вавыв транспорт вывса ԉіԋејнӧј суԁјас лӧԍӧԁӧма ԃелӧјас віԁлалӧм вылӧ сещӧм преступԉеԋіјејас јылыԍ, коԁјасӧс веԍкӧԁӧма уж ԃісціпԉіна орӧԁӧм вылӧ, ԁа преступԉеԋіјејас јылыԍ, коԁјас нарушајтӧны міјан транспортлыԍ нормаԉнӧј уж, коԁі імеітӧ зев ыжыԁ тӧԁчанлун страналӧн хоԅајственнӧј олӧмын ԁа обороназын.

СССР-са высшӧј суԃебнӧј орган ем ССР Сојузса Верховнӧј Суԁ, коԁі бӧрјыԍԍӧ СССР-са Верховнӧј Сӧветӧн 5 во кежлӧ. СССР-са Верховнӧј Суԁ вылӧ пуктыԍԍӧ Сојузса ԁа сојузнӧј республікајасса став суԃебнӧј органјаслӧн суԃебнӧј ԃејатеԉноԍт бӧрԍа контроԉ. СССР-са Верховнӧј Суԁ віԁлалӧ торја важнӧј уголовнӧј ԁа гражԁанскӧј ԃелӧјас, а сіԇ-жӧ жалӧбајас ԁа проԏестјас ԃелӧјас куԅа, коԁјасӧс віԁлалӧма улынжык сулалыԍ суԁјасӧн, коԁјаслӧн пріговорјасыс ԁа решеԋіјејасыс пырісны законнӧј вынӧ.

Суԁоустројство јылыԍ выԉ закон пыртіс тӧԁчана вежӧмјас суԁјас котыртӧмӧ ԁа најӧ ужалан пӧраԁокӧ, пӧстмӧԁіс став суԃебнӧј ԍіԍԏемасӧ, бырӧԁіс суԃебнӧј інстанцијајаслыԍ сушществујтыԍ множественноԍт, мыј вајӧԁліс практіка вылын волокітаӧ, бјурократізмӧ, ԃелӧјас віԁлалӧмын ԋужмаԍӧмӧ.

Суԁоустројство јылыԍ выԉ закон кыпӧԁӧ сӧветскӧј суԁ сіјӧ могјас уровеԋӧԇ, коԁјасӧс сувтӧԁӧма сы воԇӧ Сталінскӧј Конституцијаӧн, јонмӧԁӧ социалістіческӧј законноԍт ԁа петкӧԁлӧ став мірса ужалыԍ јӧзлы, мыј сӧмын сӧветскӧј странаын вермас лоны лӧԍӧԁӧма збыԉ нароԃнӧј, збыԉ ԃемократіческӧј суԁ.

Суԁоустројство јылыԍ закон лӧԍӧԁӧ став условіјејас сы вылӧ, меԁым сӧветскӧј суԁ правіԉнӧ пӧртіс олӧмӧ Ԉеԋін—Сталін веԉікӧј ԃелӧ вӧсна тышын, сӧветскӧј нароԁлӧн шуԁ вӧсна тышын аԍԍыс почотнӧј могјассӧ.

Отв. реԃактор
Г. І. ТОРЛОПОВ.

Адрес редакции: Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комн. № 10 и 11, редакция газеты „Коми комсомолец“. Телефон: 4—60.

Подписная плата: на 1 год—18 руб, на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на 1 мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3350. Типография Наркомместпрома Коми АССР. Тираж 2500.